

технології, що дають змогу працювати в єдиному професійному світовому чи європейському просторі [3].

Підвищення якості професійної підготовки майбутніх лікарів відповідно до світових і загальноєвропейських стандартів має посилити конкурентоспроможність вітчизняної вищої медичної освіти [1]. Для цього потрібно оптимізувати умови для міжнародної мобільності студентів-медиків і розширити можливості українських медичних фахівців на вітчизняному й міжнародному ринках праці, що проголошено Україною в контексті спрямування курсу на євроінтеграцію.

Насамперед пропонується встановити жорсткі критерії вступу абітурієнтів до медичних ЗВО, зокрема підвищити прохідний бал ЗНО з профільних предметів (мінімальний поріг для вступу у вищу медичну навчальну закладу на рівні 150 балів), визначити квоти на набір студентів-контрактників (не має бути більшим за обсяг державного замовлення), встановити контроль над зарахуванням студентів-іноземців та обґрунтовану кількість місць державного замовлення.

Потребує перегляду структура і зміст вищої медичної освіти, необхідні вдосконалення навчальних планів, створення наскрізної програми підготовки студентів стоматологічних факультетів і лікарів-інтернів, упровадження в освітньо-інтегративний процес сучасних міжнародних медичних та освітніх стандартів, підвищення інтелектуального, науково-освітнього, професійно-орієнтованого рівня майбутніх лікарів та, особливо, викладачів, забезпечення їх сучасними інноваційними й інформативними медичними технологіями [2].

Варто говорити про створення університетських клінік, де проводитимуть наукові дослідження, навчальний процес і лікування, щоб студент бачив, що медицина – це і ремесло, і мистецтво, і наука.

Не може бути викладача медицини без знання англійської мови, адже це мова медичного спілкування. Оволодіння іноземними мовами дає можливість дистанційного навчання, брати участь у конференціях із залученням провідних вітчизняних і європейських спеціалістів, а також сприяє мобільності в навчанні.

У багатьох американських медичних університетах навчання перші два роки проводиться на базах університету, де студенти вивчають основні медичні дисципліни, такі як анатомія, фізіологія, біохімія, патологія та інші. Два наступні роки проводяться цикли (ротації і елективних курсів) із клінічних дисциплін, таких як внутрішні хвороби, хірургія, акушерство і гінекологія, психіатрія, невідкладна допомога, які знаходяться на базі університетських лікарень.

Тобто, на відміну від своїх українських колег, американські студенти постійно перебувають у лікарні й отримують практичні знання і вміння виконувати найрізноманітніші маніпуляції та лікувально-діагностичні процедури. Такий навчальний процес стимулює краще засвоєння вивченого матеріалу і мотивує студентів на отримання якісних і глибоких знань, оскільки в такому разі студент не просто “зазубрює” матеріал із підручника, а розуміє суть тієї чи іншої хвороби і вивчає методи її діагностування й лікування в реальному житті. У лікарнях студенти перебувають під опікою резидентів (лікарі, які проходять післядипломну практику під керівництвом старших колег, аналог інтернів в Україні), а також інших практикуючих лікарів, які навчають їх, спочатку демонструючи навички на пацієнтах, а згодом дають самостійно виконувати певні маніпуляції, наглядаючи за ними.

У сучасному світі розвиток медичної науки вимагає від лікарів постійного навчання, самовдосконалення, вміння аналізувати дедалі більший обсяг знань і застосувати його у своїй лікарській практиці.

Реформування в системі охорони здоров'я створює нові вимоги до формування спеціалістів нового типу, які мають не тільки досконало володіти спеціальністю, а й мати навички комунікабельності, ділового спілкування, уміти адаптуватися до нових змін, розумітись у питаннях страхування, економіки і юриспруденції.

Висновок: отже, медична освіта має забезпечити високоякісну підготовку студентів і стати важливою складовою реформування галузі охорони здоров'я та реалізації соціальних пріоритетів держави, оскільки від рівня підготовки майбутніх лікарів залежить якість надання медичної допомоги населенню країни.

Список використаної літератури

1. Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах : [навч.-метод. посіб. / Л. Г. Селіхова, Я. М. Авраменко, І. А. Мормоль та ін.]. – Полтава, 2018. – 210 с.
2. Інноваційні технології у вищій медичній освіті / Л. Г. Селіхова, А. В. Лавренко, О. А. Борзих [та ін.] // Актуальні питання медичної (фармацевтичної) освіти іноземних громадян: проблеми та перспективи : навч.-наукова конф. з міжнар. участю, 22 листоп. 2018 р. : зб. статей. – Полтава, 2018. – С. 83-85.
3. Січкарук О. І. Інтерактивні методи навчання у вищій школі : навч.-метод. посіб. / О. І. Січкарук. – К. : Таксон, 2006. – 88 с.

СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК МЕДИЧНОЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ

**Селіхова Л.Г., Лавренко А.В., Герасименко Н.Д., Борзих О.А., Дігтяр Н.І.,
Авраменко Я.М., Бєлан О.В., Кайдашев І.П.**

Українська медична стоматологічна академія

З'ясовано основні контексти реформування медичної освіти України щодо кадрового забезпечення системи охорони здоров'я і якості підготовки медичних працівників. Вони можуть бути вирішені шляхом використання сучасних стандартів підготовки кадрів у галузі медицини.

Ключові слова: медична освіта, стандартизація, реформування медичної освіти.

The article describes the main contexts of reforming Ukraine's medical education in terms of staffing of the health care system and quality of training health care workers. They can be solved by applying modern standards of training in the field of medicine.

Keywords: medical education, standardization, reform of medical education.

Для розвитку медичної науки і практики на сучасному рівні необхідні постійні корективи щодо підготовки та

підвищення кваліфікації медичних працівників із наближенням їхньої освіти до міжнародних стандартів.

Спостерігається підвищений попит на лікарів на загальних тенденціях, а саме: стрімке зростання збільшення кількості медичних навчальних закладів шкіл і студентів-медиків, поширення процесів міграції для здобуття медичної освіти та навчання.

Загальна вища освіта зумовлюється конкретними умовами розвитку постіндустріального суспільства, в якому збереження і покращення здоров'я громадян розглядається як найвища соціальна цінність; безперервність процесу детерміновано об'єктивними факторами, враховуючи сучасні світові тенденції, спираючись на вітчизняний досвід ступеневої підготовки фахівців у вищій школі. Рівень особливого в концепції відображає специфіку розвитку національної вищої освіти в європейському освітньому і науковому просторі.

Розвиток вищої медичної освіти України на рівні встановлення специфічного означає визначення національних пріоритетів у змісті врахування в моделях.

Запроваджені в медичних ЗВО програми з підготовки магістра в галузі охорони здоров'я (MSc in Global Health) є міждисциплінарними, різняться за контентом і спрямовані на студіювання комплексних проблем: взаємовідносин між охороною здоров'я, міжнародним бізнесом і політикою; здоров'я і сталий розвиток рівня доходів; запобігання і контроль захворювань; імунізація в глобальному масштабі; міграційні процеси і здоров'я громадян. Випускники програм є фахівцями з епідеміології, планування сім'ї, медичної антропології тощо [2].

Базові знання в галузі медицини зазнають змін приблизно кожні 5-7 років. Це веде до того, що «на початку навчання у медичних закладах студенти вивчають те, що може бути переглянуте або змінено на момент закінчення навчання. Від практикуючих лікарів вимагаються знання щодо нових можливостей діагностики та лікування, але все частіше вони стикаються з прогалинами знань в освіті» [3].

Глобальні стандарти WFME не передбачено для оцінювання індивідуальних компетентностей випускників медичних закладів, а натомість призначені для проведення акредитаційної експертизи за дев'ятьма показниками (категоріями) на інституційному рівні та освітньої програми, що пропонує медична школа й інші установи й організації [4]. У 36 підкатегоріях уточнено показники діяльності закладів медичної освіти для визначення ефективності на всіх її рівнях: місія і кінцеві результати; освітня програма; оцінювання студентів; контингент студентів; академічний персонал/викладачі; освітні ресурси; оцінювання програми; урядування й адміністрування; безперервне оновлення (поліпшення) програми.

Освітні програми для кожного ступеня вищої освіти для кожної спеціальності є студентоцентричними, комплексними, стандартизованими, в яких визначено індивідуальні освітні маршрути здобувачів вищої освіти, забезпечуючи поступовий прогрес на шляху до набуття інтегральної компетентності в сукупності загальних і спеціальних компетентностей.

Україна визначила національні пріоритети щодо розвитку медичної освіти на найближче десятиріччя: наступність змісту додипломної і післядипломної освіти в закладах вищої освіти, безперервний професійний розвиток лікарів, компетентність-орієнтовані освітні програми на рівнях вищої освіти, упровадження резидентури, запровадження європейських стандартів і рекомендації щодо забезпечення якості, сертифікація за міжнародними стандартами медичної освіти.

Для успішної реалізації медичної реформи в Україні необхідно належне кадрове забезпечення та якість підготовки медичних працівників. МОЗ України приділяє постійну увагу цим питанням, у зв'язку з чим було розпочато системну діяльність щодо застосування сучасних методів викладання в професійній підготовці студентів медичних ЗВО – дистанційного навчання й інтерактивних освітніх технологій.

У майбутньому необхідні умови, які б прискорили створення в системі МОЗ і НАМН України спільних освітньо-науково-практичних кластерів (інститут-університет-клініка), які б стали основою розробок сучасних лікувально-діагностичних технологій, базуючись на доказовій медицині, з можливістю їх упровадження в практичну ланку охорони здоров'я і на міжнародному рівні.

Завдання, які стоять перед вищою медичною освітою, можуть бути вирішені за умови впровадження сучасних стандартів підготовки медичних кадрів [5], розвитку віртуальної освіти і самоосвіти медиків, подальшого створення мережі університетських клінік і лікарень.

У зв'язку з цим МОЗ України регулює розподіл випускників відповідно до потреб і пріоритетів для першочергового забезпечення первинної та вторинної ланок галузі охорони здоров'я лікарськими кадрами. Майже 100% студентів медичних ЗВО, які навчалися за державним замовленням, забезпечуються першим робочим місцем.

Отже, було збільшено обсяг підготовки лікарів загальної практики-сімейних лікарів для областей із найменшою укомплектованістю кадрами.

Медичні послуги України потребують лікаря, який здатний до інноваційних змін, розуміючи і сприймаючи глибинні трансформації в галузі, фахово розв'язує практичні завдання, умотивований на успішну діяльність і професійний кар'єрний розвиток. До 2024 року, про що наголошено в Концепції професійного ліцензування лікаря (2018), усі українські лікарі мають інтегруватись у міжнародну лікарську спільноту, маючи належний рівень знань і професійних навичок. Відтак, дещо в іншому вимірі маємо сприймати вищу освіту як важливий інструмент життєдіяльності людини, а розвиток медичної освіти в контексті упровадження нової системи доступу до лікарської професії.

Педагогічна наука не може бути осторонь реформаційних змін у сфері охорони здоров'я і медичної освіти України. Сучасне наукове знання про безперервну медичну освіту України налаштовує на пізнання медичної освіти і як соціокультурного феномена, безперервного процесу професійного розвитку лікарів і фахівців у галузі охорони здоров'я.

Міжнародні стандарти розглядаються як засіб впливу на якість європейської медичної освіти, що визначено одним із пріоритетів освітньої політики Європейського Союзу, в ролі критерію не тільки для проведення змін і реформування системи медичної освіти [1], а й у контексті формування професійної еліти суспільства.

Розвиток вищої медичної освіти передбачає створення реальних стимулів безперервного професійного й особистісного розвитку лікаря шляхом упровадження на рівні держави сучасного підходу до безперервного професійного розвитку лікарів, запровадження педагогічного моніторингу реалізації освітньо-професійних і науко-

вих програм у галузі знань «Охорона здоров'я» у вищому закладі освіти.

На якість вищої освіти впливають студентоцентричний і компетентнісний підходи, які забезпечують гармонізацію професійної підготовки фахівців галузі охорони здоров'я в Україні з європейськими стандартними забезпечення якості з урахуванням кращих національних традицій.

Визначено національні пріоритети щодо розвитку медичної освіти на найближче десятиріччя: наступність змісту додипломної і післядипломної освіти в закладах вищої освіти, безперервний професійний розвиток лікарів, компетентно-орієнтовані освітні програми на рівнях вищої освіти, упровадження резидентури, запровадження європейських стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості.

Перспективи досліджень ми вбачаємо у визначенні умов запровадження внутрішніх стандартів і формування культури контролю та вдосконалення якості навчання у закладах вищої медичної освіти.

Список використаної літератури

1. Логуш Л. Г. Тенденції розвитку медичної освіти в освітній політиці Європейського Союзу : дис... канд. пед. наук : 13.00.04 / Л. Г. Логуш. – К., 2016. – 239 с.
2. Рейнольд Л. В. За пределами CASE-технологий / Л. В. Рейнольд // Компьютер. – 2000. – № 13. – С. 12-14.
3. Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах : [навч.-метод. посіб. / Л. Г. Селіхова, Я. М. Авраменко, І. А. Мормоль та ін.]. – Полтава, 2018. – 210 с.
4. Інноваційні технології у вищій медичній освіті / Л. Г. Селіхова, А. В. Лавренко, О. А. Борзих [та ін.] // Актуальні питання медичної (фармацевтичної) освіти іноземних громадян: проблеми та перспективи : навч.-наук. конф. з міжнар. участю, 22 листоп. 2018 р. : зб. статей. – Полтава, 2018. – С. 83-85.
5. Січкарук О. І. Інтерактивні методи навчання у вищій школі : навч.-метод. посіб. / О. І. Січкарук. – К. : Таксон, 2006. – 88 с.

УПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Сизоненко Н.В., Куценко Н.П., Андрейко С.С.

Українська медична стоматологічна академія

Розглянуто можливість і шляхи використання інформаційно-комунікаційних технологій при викладанні хімічних дисциплін на фармацевтичному відділенні медичного коледжу.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, мультимедійні засоби, комп'ютерні презентації.

Possibility and ways of using information and communication technologies in teaching chemical disciplines at the pharmaceutical department of medical college are considered in this article.

Keywords: information and communication technologies, multimedia, computer presentations.

Сучасне суспільство ставить завдання підготовки спеціаліста, який має необхідний рівень знань, застосовує ці знання на практиці, може самостійно здобувати необхідні знання, критично мислити. Він має грамотно працювати з інформацією, бути комунікабельним, контактним у різних соціальних групах, уміти працювати спільно в різних галузях, у різних ситуаціях, запобігаючи або вміло виходячи з будь-яких конфліктних ситуацій; знаходити шляхи раціонального вирішення складних питань, самостійно працювати над розвитком власної моральності, інтелекту, культурного рівня.

Тому підготовка фахівців вимагає зміни стратегії й тактики навчання в ЗВО, виникає потреба використовувати інноваційні технології. Акценти у викладанні навчальних дисциплін переносяться на використання методів навчання, які активізують самостійність думок студентів, залучають їх до роботи з великими обсягами інформації.

У науковій літературі термін «інформаційні технології» визначається як сукупність методів збирання, організації, збереження, опрацювання передачі й надання інформації [1].

Застосування сучасних інформаційних технологій у навчанні – одна з найбільш важливих і стійких тенденцій розвитку освітнього процесу. Інформатизація істотно вплинула на процес здобуття знань. Нові технології навчання на основі інформаційних і комунікаційних дозволяють інтенсифікувати освітній процес, збільшити швидкість сприйняття, розуміння і глибину засвоєння навчального матеріалу. Інформаційно-комунікативна компетентність – необхідна умова успішної самореалізації майбутнього фахівця.

Хімічні дисципліни є базовими для професійної підготовки майбутнього спеціаліста фармацевтичної галузі, оскільки фахова діяльність фармацевта вимагає від нього знань хімічної структури препарату і його фармакологічної дії, яка безпосередньо залежить від хімічної будови. Ці знання починають формуватися при вивченні хімічних дисциплін – неорганічної, органічної, аналітичної хімії та необхідні для засвоєння профільних дисциплін – фармацевтичної хімії, технології ліків, фармакології, фармакогнозії.

Хімія, як наука, часто оперує уявними поняттями (атом, молекула, електронна конфігурація, хімічна реакція, кристал та інше), що ускладнює сприйняття її як навчального предмета і вимагає використання демонстраційного матеріалу.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій на заняттях із хімії дозволяють відобразити суттєві сторони хімічних об'єктів, втілити принцип наочності.

Застосування мультимедійних засобів навчання надає заняттю специфічної новизни, яка за змістом і формою викладу дає можливість відтворити за короткий час великий за обсягом матеріал, а також подати його в незвичному аспекті, викликати в студентів нові образи, деталізувати нечітко сформовані уявлення, поглибити здобуті знання.

Інформаційно-комунікаційні технології – невід'ємна складова навчального процесу. Вони застосовуються при вивченні нового матеріалу (як джерело інформації, наочний посібник), при відпрацюванні вмінь і навичок (як тре-